

Čas polétavých pavučin

II. kapitola

O cestě do Zádveří a Kadrmanovi z rokle aneb *Jak se do lesa volá...*

Požehnaný čas. Krajina započatá u Boskovic se s příchodem pavoučků provazníčků zavěšujících nitky šedavých pavučinek ve větroví stromů líně převalovala z boku na bok skrz Malou Hanou až někam na sever, k úpatí zříceniny Cimburku. Rekreační chatky v údolí dýchaly dveřmi otevřenými dokořán a v oknech s okenicemi špulily červené rty muškátů. A že předešlé noci přšlo, mohla se krajina po ránu zhlížet v mozaice vodních zrcátek. Jindy rozvážná Jevíčka se zalykala štěstím z nečekaného nadělení a meandrovala po způsobu slavných řek a rybník u hřbitova ztloustl až po samou hráz. A na sever od města se říčka vy-lila z koryta, takže po ránu našli funkcionáři FC Chornice své fotbalové hřiště dočista utopené. Inu – krajina nadvakráte destilovaná horkými dny a studenými nocemi tak, jak se sluší a patří na pořádné babí léto.

„Tato krajina není moje – to já jsem její!“ sdělil Muřinoh Krchomilce a nebyla to hádanka, spíš vyznání.

Seděli v podvečerním stmívání na hřbitovní zídce, sledovali, jak je noc od městečka zvolna přikrývá šedou dekou, a dokud to šlo, pozorovali let netopýrů, těch nočních vlaštovek z věže kostelíka svatého Bartoloměje.

Svatý Jan, jehož socha pozvolna řídla a mizela v houstnoucím šířání, jako by svým mlčením stvrdil jejich slavnostní úmluvu: Krchomilka o svatojánské noci uhodne tajnosnubnou hádanku a tím Muřinoha navrátí jeho světu! Ta hádanka bude jen jedna, protože tři hádanky dávají v pohádkách jenom amatéři typu černokněžníků. A černokněžníci vyhynuli skoro tak dávno jako dinosauři... přeháněl hřbiták.

„A já tě na to budu učitelovat!“ těšil se Muřinoh. „Skrze přísloví a hřbitostní příběhy – co příběh, to přísloví! Kdepak, v hádankách a příslovích se cítím jak, jak... jak voda v rybě!“ richtoval se Muřinoh, a tak se tetelil nedočkavostí na to učitelování, že Krchomilka nebyla toho srdce opravovat všechny jeho nesmysly. Prísloví a rčení znala totiž moc dobře – neměla kamarády, proto hodně času trávila s knížkami a tam se to příslovími, rčeními i pořekadly jenom hemžilo, ovšem hřbitostní příběhy? Co to je?

„Tajemství!“ špitl kamarád a ukázal na hrobku u hřbitovní zdi se sochou smutné paní se skloněnou hlavou u mosazných dveří: „Za těmi dveřmi se rozprostírá jiný svět. Někde tomu říkají Onen svět, jinde zase Záhrobí

či Záduší... My tomu říkáme jednoduše Zádveří. Je za nimi tahle krajina a zároveň to není tahle krajina. Zádveří je tady a současně je i tam, Zádveří je teď, ale Zádveří je také tehdy. Je to cesta časem, putování do minulosti, do místa dávných příběhů, těch skutečných, co se staly, ale i těch vybájených, které si vymysleli ti, co tu byli před námi, proto tam můžeš potkat všechno a všechny: naše předky, hřbitosti, ale i pohádkové bytosti a s nimi bytosti všech pověstí a zkazek vezděšich...“

Muřinoh spokojeně pokýval hlavou a bylo zřejmé, že by mu to učitelování šlo, jen kdyby zkrátka...

„Dobře, Krchomilko, že ses na hřbitostní příběhy zeptala, inu ne nadarmo se říká: holá huba, líné neštěstí!“

Zkrátka Muřinoh by byl možná dobrým učitelem, jen kdyby tak neplandal přísloví a pořekadla!

„Líná huba, holé neštěstí,“ nevydržela Johanka a zkusila to na kamaráda v opačném gardu: „Ale na druhou stranu se taky říká: mluvití stříbro, ale...?“

Muřinoh nic.

„... ale mlčeti,“ napovídala dál Johanka, „mlčeti z...?“

„... mlčeti zato!“ vyhrkl Muřinoh a byl spokojený sám se sebou. Vzápětí ho napadlo, jak kamarádku ještě přetrumfnout: „Z vycpaného havrana krev neteče! Aha...?!“ vyhrkl a pozoroval Johanku, co ona na to.

„Ale Muřinožko,“ smála se Johanka, „z cizího krev neteče!“

Muřinob a Krchomilka

„A z vycpaného havrana krev teče?! Neteče! Tak vidíš! A... a vůbec, uvědom si, zda učitelujijájů-li tebe, nebo učiteluje-lijůlie ty mě!“ zašmodrchal se do řeči kamarád, až se uraženě odmlčel.

A pak nadešla ta chvíle všeobecného mlčení.

Mlčeli společně a vesmírná číše nad jejich hlavami se zvolna plnila hvězdami a souhlasně mlčela s nimi.

Mlčeli.

Protože mlčení je ten nejhlubší způsob, jak vyprávět příběhy.

Tu se hvězdná číše naplnila po okraj a v souhvězdí Draka krátce blýsklo. Nastala hodina mezi vlaštovkou a netopýrem, stejně jak tomu i tenkrát bylo...

Zádveří se v tichu odkrylo....

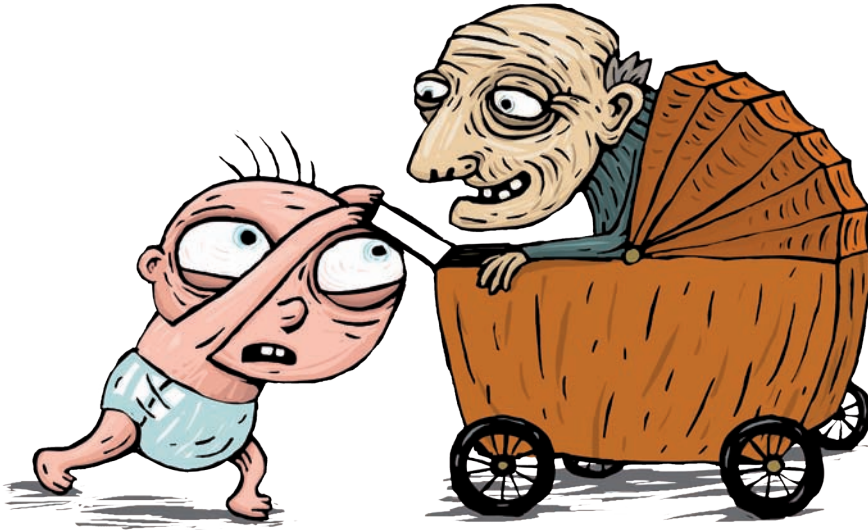
Bylo, či nebylo...

Nebylo za sedmero řekami a nebylo za sedmero horami, bylo tady a tehdy. Kdy?

V dobách, kdy čas neměl naspěch jako dnes. Kdy čas měl na všechno dost času a věci šly, jak bylo odpradávná zvykem. To se ještě nerodily neteře starší svých tet a synovci nevozili v kočárcích své strýčky. Bylo to tehdy, kdy se telefony nenosily po kapsách, protože ještě nenastal čas ani těch se šňůrami, bylo to tenkrát, kdy počítače ve škole či v kuckeckých krámech označených na jevíčském rynku cukrovou homolí měly dráty v dřevěném rámu a na nich barevné kuličky ošoupané až na dřeň, kdy se internet skládal ze dvou paliček a obecního bubnu a telenovely vyřvávali krajánci a jarmareční kramáři o svatobartolomějských jarmarcích.

Tož tehdy se to stalo. Pavučinky babího léta zrovna tak jako dnes zdobily větvoví stromů a keřů na břehu Jevíčky a ve stejnou dobu jako teď, v hodině mezi vlaštovkou a netopýrem, se krátce blýsklo v souhvězdí Draka a to bylo znamení, že nadešla ta chvíle, které se říká, no

keré se zkrátka říká hodina mezi vlaštovkou a netopýrem. Tak s tou hodinou se na jaroměřickém husím plácku šturmovalo jako k boji. Chocholce domobrany, cechovní znamení nesená cechmistry před tlamouny tovaryšstva i vychrtlými učedníky hřbitovního bratrstva, praporečník rychtářského práva, jakýsi žebravý františkán, který zrovna bloudil krajem, sem tam nějaký ten chvástavičný lancknecht ve starodávném pancíři ještě z války o střevíček královny Elišky, a hlavně síla trhovních bab očumujících všechno a všechny. A mistři desatera řemesel a jedenácté bídy z krámků u císařské cesty, mezi kterými se neslyšně proplétali bratři cechu chmatáků a šejdířů, jejichž hbité prsty pilně pracovaly v kapsářích trhovkyň a v měsících pantátů. Hostinský z krčmy U Bocků vyvalil na rynek sud a na žejdlíku hnedle přirazil krejcar, zatímco perníkárky vychvalovaly své zboží až do aleluja, a samozřejmě šumaři z Uhřic, co nemohli chybět u žádné taškařice, už ladili své nástroje, zkrátka... více to tam vypadalo jako o výroční pouti než jako trestná výprava.

Cože, trestná výprava?

„Proč, pro koho a kam?“ zajímaly se otlemené baby a sladce jim zatrnulo v podbradcích, když dostaly pádnou a jasnou rychtářskou odpověď: „Proto, pro něho a tam!“ Inu nebylo nad výmluvnost jaroměřického rychtáře, mistra krátkých řečí. Jak vládl jazykem, tak i právem rychtářským!

I farář z Dolního kostela doplnil, co se rychtáři z jeho řeči vytrousilo: „Proč, pro koho a kam? Pro pokoj kraje vezdejšího; vykouřit ho, vystrnadit a vytlačit na věčné časy a nikdy jinak, ámen! Koho? No přeci toho černého, co v jaroměřické rokli přebývá a po léta hyzdí bohulibé místo, toho lucikněžníka a fanfaróna, čerchmanta, co otravuje město svým puchem i lektvarovou vodičkou zlé síly, toho Kadrmana. Odkud a kam? Přeci z naší rokle jaroměřické, z místa tak líbezného, že si až volá po stavbě chrámu Páně či aspoň kaplinky, a nebudou-li krejcárky, tak aspoň po vztyčení kříže, aby bylo kde od poutníků ofěry vybírat. Odkud kam? Rovnou do bran pekelných!“

A než se šturmové procesí na jaroměřickém plácku zřichtuje do čistého tvaru, aby vyrazilo směrem, kudy se o nějaké to století později ubíraly slavné prvomájové průvody, povíme si něco o tom, kvůli kterému byl celý ten humbuk zpunktován. **O Kadrmanovi.**

Odkud se vzal, nikdo nevěděl, ale jeho umouněná a snědá tvář dávala tušit vyprahlých jižních stepí, tvář tak ošklivá a hrůzná, až se v kraji vžil příměr: *„Te seš tak ošklivé, jako be ses veléhl v kadrmanově doléku!“* Odkud přitáhl, se tedy nevědělo, ale říkalo se o něm, že vládne jistou mocí. Jakousi černou silou, které se vyučil v daleké cizině, v zemích tak vzdálených, že by je ani jevíčský syndikus na mapě nenašel, přestože sám študýroval až v dalekém Brně!

Kadrman labóroval s destíliem křivulí a baněk rozličných, ve kterých k užívání zhmotňoval elementy světa. Ovládal čtvero živlů a ze skupenství pevného v křivulích činil skupenství plynné a posléze kapalné, co se požívat dalo, a bylo to ďáblovo dílo. Z jaroměřických durancí skrze mocné čáry vydestiloval v kraji zlopovězený Kadrmanův lektvar,

